

Скарбниця духовності Надії Свищевської

Нещодавно ця славна жінка відсвяткувала поважний ювілей. Самобутній талант доньки польського краю відомий не тільки в нашому районі, а й за його межами. Вчитель з багаторічним стажем нині працює в НВК «Школа-колегіум» ім. Т. Г. Шевченка, є членом Національної спілки журналістів України, головою районного об'єднання Товариства «Промісвіт» ім. Т. Г. Шевченка, поетесою і просто чудовою людиною. Для пані Надії, котра віддала роботу вчителя української мови та літератури понад півстоліття, мова – це не лише скарбниця, а й повітря, без якого філолог не може прожити й хвилини. «Якби не існувало рідної мови, кожен народ залишився б без коріння», – каже Надія Михайлівна. – Для мене українська мова всюдисуща. Це, насамперед, поезія, котра пробуджує в наших душах національну спадщину». Ось ця поезія постійно звучить в її серці, а згодом лягає рядочками на папір.

Народилася й росла Надія в давньому Кураші, що на Дубровиччині, серед розкішної польської природи, яка наповнювала уяву переказами, легендами, традиціями пращурів. Тоджним було дитинство в післявоєнній роки. В селі створювали колгоспи. В господарстві забрали все: худобу, реманент, хліви, стодоли, землю. За щоденну роботу від зорі до зорі писали трудовні, за які платили 300-400 грамів зерна: жита, віса чи ячменю. Не завжди за день можна було заробити трудовень.

Надія Михайлівна згадує: «Родовідне коріння селянське, хліборобське, щоб вижити, з покоління в покоління працювали, як-то кажуть, до сьомого поту. Чоловіки обробляли поле, вели домашнє господарство, стельмахували, вміли виготовити бочку і ступу, плели кошики, постолі, коробики, корзини. Дідусь Дмитро по батьковій лінії теслював – будував хати, бабуся Уліта – домогосподарка, зналася на травах, допомагала людям. Обоє були глибоко віруючими. Виховали п'ятеро дітей, найстарший Михайло – мій батько, на долю якого випало чимало випробувань: змалку пастушив, юність обпалена війною, на зрілість – колгоспна каторга».

Мати Марія змушена була працювати на колгоспному полі з ранньої весни до пізньої осені: обробляла й збирала буряки, картоплю, кукурудзу, льон. Для свого поля й вирощування врожаю вже не було часу. Попри щоденну тяжку підневільну працю, сім'я ледве

зводила кінці з кінами. Батько змушений був їхати на заробітки в південні області на шахти Донбасу. За це в родині забрали поле, обрізали землю до самого порога. Ніде було виростити навіть городину. Під час життя чоловікам привозили з колгоспу обід, а жінкам не давали, бо так вирішило правління колгоспу. А дома чекали голодні діти, які просили хлібчика.

І знову навіюються спогади з ті дитинства: «Пам'ятаю, хтось з працюючих чоловіків-скиртувальників вділив мені шматок хліба. Це був найсмачніший у світі хліб: не доївши його, попросила в ньеньки залишити мені на вечерю, хоча зараз розумію, як мамі хотілося їсти. Не було навіть картоплі, бо поля було мало, та й часу обробляти його не залишалося за колгоспною працею. Мама варила вранці і ввечері цавлевий борщ, їла його без хліба і постійно відчувала голод. А я завжди просила, щоб мама залишила мені хлібчик «на завтра».

Дивлячись на таке безпросвітне життя і не бачачи ніякого виходу, Надія всіма силами старалася вчитись, багато читала художньої літератури, якої чимало було в сільській бібліотеці. Не було телевізорів і комп'ютерів, зате науку черпала з книжки, щоб побільше опанувати знань і досягти заповітної мрії: вирватись з

цього колгоспного «раю». Рано дорослішала, адже всю хатню роботу виконувала сама, а ще доглядала меншу сестричку Женю, якій була і нянею, і вчителькою. Не маючи надії, що в селі зможе реалізувати задуми на подальше навчання, адже там була лише семирічка, середню освіту здобула в Рафалівській школі-інтернаті. Дуже хотілося стати вчителькою. Ця мрія привела на філологічний факультет Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

Вже понад п'ятдесят років Надія Михайлівна на освітній ниві сіє зерна знань, добра, любові до прекрасного. Працювала вчителем у школах Володимирецького, Дубровицького районів. Була завучем і директором школи. Доля закинула в Сарни, де тепер працює вчителем української мови та літератури в НВК «Школа-колегіум» ім. Т. Г. Шевченка.

Зустрічі зі школярами надають їй сили, наснаги, ведуть щодня життєвим руслом, у якому немає спокою, бо захопана у свою професію, рідну мову. Згодом захопилася журналістикою. Перші свої вірші вчителька опублікувала в районній газеті. З часом ліричних

творів у пані Надії набирилося і на першу збірку, котру назвала «Запятай у берізки». За нею вийшли книги «Конавалія в серці» та «Квіти дивосилу», нарис «За Україну», де авторка виливає всю свою позитивну енергетику, всю любов до Батьківщини в рядки. Нещодавно побачила світ збірка поетеси «Торкнутись таїни». Вона народилася у видавництві «СловоСвіт». Глибокий психологізм, закладений у рядках, проблеми сучасності, переживання за майбутнє України пронесуть на дужих крилах кохання через всю книжку. Твори Надії Свищевської з превеликим задоволенням читають як малі, так і дорослі. Бо вони – ширі! Яскрава достота почуттів авторки передається беззаперечно всім, хто доторкнеться до таїни поезії Надії Свищевської.

До 60-річчя поетеси побачила світ книжечка-нарис «Донька польського краю», в якій розповідається про її нелегкий життєвий шлях та важке дитинство.

**Болить мені моя Україна,
Така і славна, і свята,
Бо в світі цілому єдина,
І неповторна, і проста.**

Провідною темою в творчості Надії Свищевської є патріотизм. Любов до рідної землі, її людей, звичаїв і традицій Полісся, збіраних авторкою, звучить в поезії поетеси.

**Я з того краю,
де сади вишневі
Вінчає цвіт
з піснями солов'їв,
Де у світанках,
чистих і рожевих,
Народжується день
серед лісів.**

«Ще в часи дитинства моя бабуся розповідала мені багато легенд, співала народних пісень». Очевидно, все це потрапило в душу», – каже Надія Михайлівна. Любов до пісні вона ввбрала з локом матері Марії Семенівни. Книжечка наділена народними образами, просякнута еством давніх польських обрядів, особливостями купальських.

У книгу «За тебе, рідна Україно», окрім спогадів учасників УПА, ввійшли повстанські пісні, зібрані авторами в Сарненському й Дубровицькому районах. Більшість цих пісень наділає мама Надії Михайлівни. З ними йшли в бій, вмирили, але не здавались ворогові в боротьбі за незалежну й самостійну Україну. До

кінця свого життя ці пісні були в серці Марії Семенівни, бо це були її молодість, юність і життя. Згадує, як приїхала в с. Кураш до рідного об'їзду Свищевських, Марія Семенівна сиділа на лавці біля вікна й співала нам повстанські пісні, розповідала про односельчан, які боролись за волю України. Тоді її очі наповнилися радістю і гордістю за побратимів. Так от звідки черпає пані Надія силу духу, патріотизм: від рідного коріння, яке передали їй батьки через перекази, легенди, пісні, традиції, звичаї!

Педагог з великим стажем вже доволі багато часу веде в Сарненському НВК «Школа-колегіум» гурток творчості юних літераторів «Джерельце». Діти шанують і люблять вчительку, адже вона відкриває їм шлях до творчості. Зі своїми вихованцями пані Надія виступає на концертах, фестивалях і святах, готує матеріали для передачі на районному радіо. Недарма її довірили очолювати районне об'єднання Товариства «Промісвіт», де вона досить активно популяризує рідну мову: готує своїх вихованців для участі в районних та обласних конкурсах, проводить різноманітні масові заходи, шевченківські вечори.

Попереду ще багато задумів і творчих планів. Вона в постійному пошуку. Вже готова до друку книжечка для дітей «Промінички сонця», а також підготувала й здала до друку матеріали нової книги «Серце, сповнене любові»: розповіді про людей різних професій, які своєю працею внесли певний вклад у розбудову незалежної України. Це понад сотня статей. Сюди ввійшли твори поетів з літературного об'єднання «Жураліна», з якими співпрацює поетеса.

Надія Свищевська – мати трьох синів і бабуся п'ятеро онуків. Своїх дітей та учнів виховує в патріотичному дусі, на батьківських традиціях, знайомить з давніми обрядами й звичаями, вимагає ґрунтовного знання рідної мови, бо що може бути ціннішим для нас, українців? Отож бажаємо ювілярію доброго здоров'я, нових творчих успіхів, гарних і щедрих меценатів для видання її творів.

**Райса ТИШКЕВИЧ,
член НСЖУ.
Фото Василя СОСЮКА.**